

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia|| Ivridica,|| Sev Ivs Civile Theologicvm,||

Fickler, Johann Baptist

Dilingæ, 1575

VD16 F 976

De diuortio eiusq[ue] causis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63414)

peram liberalitatem esse, quæ in eisdem confertur:
 velle igitur dicitur Meretrices fuge. vt in c. meretri-
 ces. 22. q. 4. Quia sacerdos dando pœnitentiam non
 potest permittere, vt retineatur concubina. arg. s. si
 autem & ibi glo. sup. ver. accipere. Auth. de sanctis.
 Episc. & c. coll. 9. Et nati ex concubinis vilissimis, &
 spuris in dignitate positis, sunt spurij & incapaces
 iam per viam vltimæ voluntatis, quam contractus:
 & quod eis aufertur, quibusdam personis in lege no-
 tatis, applicatur, quibus recusantibus, vel non extan-
 tibus, sisco locus datur. per d. l. 1. C. de nat. liber. & c.

inficiuntur
 perdit.

Concubina-
 tus inter Chri-
 stianos non
 ferendus.

DE SOLUTIONE
 MATRIMONII, SEV DIVOR-
 tio eiusque causis.

THEODOS. ET VALENTINIAN. A. A.
 in l. consensu. C. de repud. & c.

Consensu licita matrimonia posse contra-
 hi, contracta non nisi misso repudio dissol-
 ui precipimus. Solutionem etenim matrimo-
 nij difficiliorem debere esse, fauor imperat li-
 berorum. Causas autem repudij hac saluberr-
 ma lege apertius designamus. Sicut enim sine
 iusta causa dissolui matrimonia iusto limite
 prohibemus: ita aduersa necessitate pressum,
 vel pressam, quamuis in fausto, artamen neces-
 sario auxilio cupimus liberari. Si qua igitur
 maritum suum adulterum, aut homicidam,
 aut veneficum, vel certè contra nostrum impe-
 tiunt aliquid molientem, vel falsitatis crimine
 Hh 2 condem-

Matrimonia
 non facile dis-
 soluenda esse.

Diuortij qui-
 bus ex causis
 admittatur in
 viro.

Maritis nō licet verberare uxores ingenuas.

Diuortij causa in muliere.

condemnatum inuenerit, si sepulchrorum dissolutorem, si sacris aedibus aliquid subtrahentem, si latronem, vel latronum susceptorem, si abactorem, aut plagiarium, vel ad contemptum sui, domus sue suae ipsa inspiciente cum impudicis mulieribus, quod maxime etiam castas asperat, catum ineuntē, si suae vitae veneno, gladio, aut alio simili modo insidiantem, si verberibus (quae ingenuis aliena sunt) afflictionem probauerit, tunc repudij auxilio, vniuerso necessario ei permittimus libertatem, & causas dissidij legibus comprobare. Vir quoque, si perire ne claudetur, nec licebit ei sine causis a peritis designatis propriam repudiare iugalem. Nullo modo expellat nisi adulteram, vel venenatam, aut homicidam, aut plagiariam, aut sepulchrorum dissolutricem, aut ex sacris aedibus aliquid subtrahentem, aut latronum suspectricem, aut extraneorum virorum se ignorantem, vel nolente conuiuia appetentem: aut inuito, sine iusta & probabili causa fortis accuset pernoctantem: vel circensibus, vel theatralibus ludis, vel arenarum spectaculis in publicis, in quibus haec adsolent celebrari, se probante gaudentem: vel sibi veneno, vel gladio, aut alio simili modo insidiatricem, vel contra nostrum imperium aliquid machinantibus conuisciam, seu falsitatis se crimini immiscentem inuenerit, aut manus audaces sibi probantem opererentem, tunc enim necessario ei discedendum permittimus facultatem, & causas dissidij legibus

obus comprobare. Hæc nisi vir & mulier obseruauerint, vltice prouidentissimæ legis pœna plectentur.

IUSTINIAN. IMP. IN L. FI. §. INTER culpās, C. de repud & mor. iud. &c.

Inter culpās viri & vxoris, constitutionibus enumeratas, & has adijcimus, si forte vxor sua ope, vel industria abortum fecerit, vel ita luxuriosa est, vt commune lauacrum cum viris libidinis causa habere audeat, vel dūm est in matrimonio, alium maritum sibi fieri conata est: & in his enim casibus locum habere cōstitutiones sancimus, quæ de culpa tam mariti quàm vxoris loquuntur.

IDEM IUSTIN. IN AVTH. DE nupt. §. mitiores itaque.

Mitiores itaque nuptiarum solutiones, tanquam generali quadam ratione sub bona gratia factis disunctionibus, sciendum est tales esse quodā modo, ceteræ verò causam quarunt inspicere, aut à viro, aut ab vxore factam: vt damnificent temerarium in casu eorū, quæ ab eo data sunt, dotis dicimus, aut propter nuptias donationis. Sed harum causarum antiquiores quidem faciebant plurimos diuersosque tractatus. Theodosius autem iunior alias quidem causas deindè sumens, alias autem & ipse adinueniens, de repudijs scripsit constitutionem: à nobis autem & aliæ quædam adinventæ sunt causæ, quas rectè habere perspeximus ad culpam referri eius, qui succubuerit. Si
Hh 3 igitur

Repetitio cau-
sarum diuor-
tij cum addi-
tione aliarum
quarundam.

Abigei q̄ sint.

Hominib. ad
malitiā multe
sunt viæ.

igitur secundum Theodosij, pia memoria, con-
stitutionem, valuerit mulier ostendere ma-
tum aut adulterio delinquentem, aut reum he-
micidij, aut veneficij, aut seditionibus occu-
patum, aut (quod pessimum omnium pecca-
torum est) communicantem delicto (dicimus
autem machinatum aliquid contra ipsam legem
periculum) aut condemnatum falsitatis, aut
pulchra effodientem, aut ex aliqua sacra-
domuum aliquid rapuisse, aut latrocinijs
stantem vitam, aut latrocinantes suscipien-
aut vnum eorum, qui appellantur abigei, quibus
est cura alienis insidiari animalibus agra-
mentis, & ea transponere alibi) aut probet
giarium esse, aut ita luxuriose viuentem, ut
spiciente vxore cum alijs corruptatur (quod
maximè mulieres nuptas, utpotè circa
stimulatas exasperat, & præcipuè castas
si insidias se passam à viro probet circa
salutem, aut venenis, aut gladio, aut per
aliquem talem modum (multæ namq̄ ho-
minibus ad malitiã viæ sunt) aut etiam si
lis super ea vtatur. Si igitur mulier tale
ostendere potuerit, licentiam ei dat lex
dio vt. & nuptijs abstinere &c. Et rursus
tiam dat viro mulierem abijcere, si adulteram
inueniat, aut veneficam, aut delinquentem
micidium, aut plagiarum, aut sepulchrorum
violatricem, aut sacrilegam existentem, aut
fauentem larronibus, aut viro nesciente, et
etiam prohibente gaudentem coniuijs alia-

tum nihil sibi competentium: vel etiam inuito viro citra rationabilem causam foris pernoctantem, aut extra eius voluntatem Circensibus congaudentem, & spectaculis inharentem, aut theatri aduenientem (dicimus autem, vbi scena & talia sunt, aut etiam vbi bestiis aduersus homines pugna est) aut insidias sibi facientem ex venenis, aut gladio, aut alio factas modo, ex quibus circa vitam periculum est, aut etiam consciam tyrannidem meditantibus, aut falsitatis ream constitutam, aut audaces eius manus inferentem sibi: scilicet tali aliquo facto dat lex hæc viro abijcere mulierem, si vel vnâ horum & solam probauerit causam. &c. Item. §. Has itaque causas. Idem Iust. ait. Has itaque causas nobis Theodosius explanauit nos autem ex veteribus sumentes, & alias adiecimus tres. Si enim mulier tanta teneatur nequitia, vt etiam ex studio abortum faciat, virumque contristet, & priuet spe filiorum: vel tanta libido est, vt etiam cum viris voluptatis occasione lauetur: aut etiam dum adhuc constat matrimonium cum viro, ad alios de nuptijs suis loquatur, licentia datur à nobis viris mittere eis repudia &c. vtpote etiã his causis rationabiliter soluere valentibus matrimonium, & sub eundem deferentibus ordinem, sub quem & pœnas Theodosij, diuinae memoriae, definiuit constitutio. De his etiã idem Iust. in §. causas autem pro quib. Auth. Vt lic. matr. & auia &c.

Hh 4 IDEM

Matrimonij
terminus
mors est.

Matrimoniorum terminum, quæ omnia
milititer soluit, expectat mors. Mors autem
dicitur matrimonium solvere contra volun-
tatem morientis arg. l. si cum ante. C. de dona-
ant. nupt.

Matrimonij
hodie nõ dis-
soluitur mu-
tuo consensu,
ut olim, nisi
religionis, vel
castitatis cau-
sa fiat.

*Olim poterat matrimonium dissolui mutuo
sensu uxoris, & mariti. l. si constante. C. de
Quod hodie non licet, nisi religionis & castitatis
causa fiat, iux. Auth. quod hodie. C. eod. tit.*

IDEM IVST. IN AVTH. VT LIC. MATR.
& auia &c. §. quia verò ex consensu.

Dicit nuptias regulariter non solui ex
sensu, nisi castitatis desiderio &c. alteru-
tem vel utroque alias nuptias postea con-
hente, vel aliter luxuriosè viuente, delinque-
tis substantiã ad liberos peruenire debere. In
Matrimonio autem sine causa diuortio
consensu soluto, delinquentes in Monasterium
mittendi sunt, poena legitima eis imminenda
aut etiam eorum ministris: reconciliato
tem matrimonio consensu vtriusque, præter
quam in monasterium mittantur, poena remanet
titur, sed altero recusante, ille solus poena legi-
tima punitur. §. quia verò. Auth. Vt nulli iuris
lic. &c. coll. 9.

Pœna soluti
matrimonij
sine iusta cau-
sa.

SECVVA